

การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 โดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ
The Development of Attitude for Local Carriers of Phathomsuksa 3
Students on Wat Khodhinmittaphap Tee 42 School by The
Attitude Attainment Approach

ไอลดา แพงดี¹ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย²และปริญญ์ ทองสอน³

I-lada Pangdee, Vichit Suratrungchai, and Parinya Thongsorn

(peem.th@outlook.com)

Received: July 12, 2019

Revised: September 03, 2019

Accepted: December 23, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติกับวิธีสอนแบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 60 คน ใช้วิธีการคัดเลือกนักเรียนมาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น แบบประเมินระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพในท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียน หาความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังเรียน โดยใช้ค่า t-test (Independent Samples) และวิเคราะห์ระดับเจตคติโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1 นิสิตรดับมัธยมศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3 ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ มีระดับเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่น สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ: วิธีสอน, กระบวนการสอน, ท้องถิ่นไทย, เจตคติ

Abstract

The purpose of this research were to: 1) Compare the attitudes forwards for local carriers of Phathomsuksa 3 students between learning by attitude attainment method and the convention method. 2) Compare the learning achievement of Phathomsuksa 3 students between learning by attitude attainment method and the convention method. The total sample was 60 Phathomsuksa 3 students in the second semester, academic year 2018 at Wat Khodhinmittraphap tee 42 school, Rayong Province by cluster random sampling. The experimental group was taught by attitude attainment method and the selected control group was taught by convention method. The instruments were attitude attainment method lesson plan and conventional method lesson plan, achievement test. The statistics were t-test, means and standard deviation.

The results were as follows: The experimental group that taught by attitude attainment method had the level of attitude toward local career higher than the control group that taught by convention method at the .05 level of significance. The experimental group had the learning achievement score higher than the control at the .05 level of significance.

Keywords: Teaching, Teaching Process, Thai Local, Attitude

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคมและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลก ที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันส่งผลถึงแนวทางการจัดการศึกษา ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทยภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ระบุให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นประมุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น มีความสามารถในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

อาชีพ คือสิ่งที่บุคคลทำเพื่อการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถของตนที่ได้รับจากการศึกษาและฝึกอบรมหรือเรียนรู้สืบทอดมา การทำงานซึ่งมีผลตอบแทนออกมาในรูปของรายได้เพื่อให้บุคคลนำไปดำรงชีพ งานที่ทำนั้นต้องเป็นงานที่สุจริต ก่อให้เกิด

ประโยชน์แก่สังคมโดยรวม โดยไม่ทำให้ตนเอง ผู้อื่นเดือดร้อน และสร้างมาตรฐานที่ดีให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ คนในชุมชนโหดหินนิยมประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในชุมชน เช่น การทำสวน ปลูกผลไม้ อาทิ เงาะ ทุเรียน ลองกอง มังคุด สละ มะม่วง ฯลฯ และเนื่องด้วยบริบทของชุมชนใกล้เคียง การทำประมง จับสัตว์น้ำหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงเป็นอาชีพหลักของคนในชุมชนด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นยังมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง และครอบครัว

อย่างไรก็ตาม เมื่อสภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง จังหวัดระยองกลายเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมของประเทศ ทำให้การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนในชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันคนในชุมชนนิยมประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีมุมมองว่าการประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า ทั้งยังทำให้มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม คนในชุมชนโหดหินจึงให้คุณค่าต่อการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมมากกว่าการประกอบอาชีพในท้องถิ่น จึงทำให้คนในชุมชนส่วนใหญ่หันไปประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้การประกอบอาชีพในท้องถิ่น หรือการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นไปประกอบอาชีพมีความลดน้อยถอยลง ซึ่งการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ส่งผลต่อเศรษฐกิจและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่แน่นแฟ้น ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้และละทิ้งซึ่งองค์ความรู้ที่มีมาแต่เดิม อันเป็นความรู้ที่ทำให้คนสามารถพึ่งตนเองในการดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง

เจตคติที่ดีต่ออาชีพของคนในชุมชนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เสมือนเป็นทางลัดเร็วที่กำหนดทิศทางของเศรษฐกิจชุมชนและความสัมพันธ์ของผู้คนจากรากฐาน ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระท้องถิ่น ได้เล็งเห็นถึงสภาพปัญหาอันเกิดจากเจตคติของคนในชุมชน ซึ่งมีค่านิยมต่อการประกอบอาชีพวิศวกร ลูกจ้างแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะกลุ่มอาชีพเหล่านั้นมีค่าตอบแทนสูง และสวัสดิการที่ดีกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวน ทำไร่ หรือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประกอบอาชีพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์และสอบถามอาชีพที่ใฝ่ฝันในอนาคตของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ร้อยละ 85 ไม่ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกร ทำสวน ทำไร่หรือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงปัญหาที่คนในชุมชน

มีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญต่อผู้เรียน จึงได้นำวิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติมาใช้ในการแก้ไขปัญหาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางของประเทศ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้ โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจากประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อเรื่องราวในท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพจากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น (นพมาศ อึ้งพระ, 2544)

จากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนและรับผิดชอบการจัดการแผนการจัดการเรียนรู้ จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง โดยการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียน ผ่านวิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ ซึ่งขั้นตอนการเรียนการสอนจะมีความสอดคล้องกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติดกับวิธีสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติดกับวิธีสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย (กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 945 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องที่ 1 และห้องที่ 2 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 60 คน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องที่ 1 และกลุ่มทดลอง 30 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องที่ 2 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) (McMillan & Schumacher, 2010)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็น 10 แผน ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 อาชีพในท้องถิ่น, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนโชดหินบ้านเรา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐกิจชุมชน, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : กาแฟผสมสมุนไพร, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : น้ำจิ้มบ๊วยศิริดา, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : น้ำจลินทรีย์, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : ปลาหมึกปรุงรส, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : หัตถกรรมบ้านทรงไทยจิว, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : แชมพูสมุนไพร, แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 งานบริการชุมชนโชดหิน

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติและวิธีการสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ทำการทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลองสอน 20 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน โดยผู้ศึกษาดำเนินการสอนด้วยตัวเอง

5. ขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ที่สร้างขึ้นและบันทึกผลทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องที่ 2 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดโชดหินมิตรภาพที่ 42 จังหวัดพะเยา จำนวน 10 แผนการจัดการ

เรียนรู้ และใช้วิธีสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องที่ 1 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 จังหวัดระยอง

1.3 หลังสอนจบครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม จำนวน 30 ข้อ และบันทึกผลทดสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียน เพื่อนำไปวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

1.4 เมื่อดำเนินการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยนำแบบประเมินระดับเจตคติของ นักเรียนที่มีต่ออาชีพในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาให้นักเรียนทั้งกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมแสดงความคิดเห็น นำผลที่ได้คำนวณหาระดับเจตคติ โดยใช้เกณฑ์ใน การแปลค่าเฉลี่ย

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น 2 แบบ คือ แบบปกติ และ แบบใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ แบบละ 10 แผน โดยผ่านการตรวจพิจารณาความเหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตามแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จากผลการจัดการแผนเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.53 - 4.68 จึงสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ในท้องถิ่น จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก เป็นรายข้อ คำนวณหาค่า ความยากง่าย (p) มีค่าความยากง่ายที่ยอมรับตั้งแต่ 0.20-0.80 และคำนวณค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับตั้งแต่ 0.20-1.00 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ไว้ จำนวน 30 ข้อ ที่ มีความยากง่ายตามที่เกณฑ์กำหนด พบว่า แบบทดสอบมีความยากง่าย 0.41-0.77 และมีค่า อำนาจจำแนก 0.24-0.68 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพในท้องถิ่น 1 ฉบับ เป็นแบบ วัดเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ โดยใช้มาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีจำนวน 20 ข้อ พบว่า แบบประเมินระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อ อาชีพในท้องถิ่น มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และคำนวณค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 0.90

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนหาความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่า t-test (Independent Samples)

2. สถิติที่วิเคราะห์ระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยเทียบกับเกณฑ์ จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบประเมินระดับเจตคติ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่น ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 โดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ พบว่า

1. การเปรียบเทียบระดับเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มควบคุม (สอนแบบปกติ) และ กลุ่มทดลอง (สอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ) พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติ ต่ออาชีพในท้องถิ่น หลังทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และ 4.24 ตามลำดับ และจากการทดสอบความ มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ค่า p-value เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงระดับเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มควบคุม (สอนแบบปกติ) และ กลุ่มทดลอง (สอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ) พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.47 และ 24.67 ตามลำดับ และจากการทดสอบความ มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ มีระดับเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่น สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ หมายถึง วิธีการสอนโดยใช้การสร้างสถานการณ์จำลอง โดยผู้สอนเป็นผู้นำเสนอสถานการณ์ขึ้นให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม โดยจัดแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างกัน แล้วสรุปหาแนวคิดและหลักการที่ควรยึดถือปฏิบัติด้วยเหตุผล ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมสร้างเจตคติที่ดีโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นผลดี และสิ่งที่เป็นผลทางลบมีด้วยกันทั้งหมด 3 ขั้นตอน ชาติชาย ม่วงปฐุม (2558) คือ 1) ขั้นเผชิญสถานการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์ หลักการทั้งที่เกี่ยวกับการมีเจตคติที่ดีและเจตคติที่ไม่ดีให้ผู้เรียนสังเกตและรับรู้ร่วมกัน 2) ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายกว้างขวางเกี่ยวกับความคิด หลักการ การกระทำว่ามีผลดี ผลเสีย มีประโยชน์ โทษ หรือมีผลกระทบระยะสั้น ยาวแนวทางปฏิบัติอย่างไรเหมาะสม ไม่เหมาะสม แนวทางปฏิบัติที่ดีควรเป็นอย่างไร 3) ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้สอนกับผู้เรียนสรุปแนวคิด หลักการ การกระทำ แนวปฏิบัติที่ควรยึดถือ ปฏิบัติด้วยเหตุผล และความพอใจของผู้เรียน

1.2 สื่อที่ผู้ศึกษานำมาใช้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ และวัยของนักเรียนอาทิ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนโชดหินบ้านเรา ใช้วิธีทัศนเพลงรักระยอง ซึ่งเพลงจะช่วยกระตุ้นความสนใจ ให้เด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากใบความรู้ “ชุมชนโชดหินบ้านเรา” ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น:น้ำจิ้มบ๊วย ศิรดา ใช้วิธีทัศนเทศกาลงานชมดอกบ๊วย จากสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อสร้างความสนใจสู่บทเรียน และให้นักเรียนแต่ละคนดูตัวอย่างสินค้าในชุมชนศึกษากรณีศึกษาด้านอาชีพในท้องถิ่นละให้นักเรียนทดลองชิมบ๊วย ชนิดต่างๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ สอดคล้องกับ วิภาพร มาพบสุข (2543) ได้เสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเจตคติมีข้อควรคำนึง คือ จัดหาตัวอย่างหรือตัวแบบที่เหมาะสมให้นักเรียนได้สังเกตและเลียนแบบ จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกและอารมณ์ที่เต็มไปด้วยความพึงพอใจและยินดี จัดหาข่าวสารข้อมูลที่สนับสนุนส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมให้เป็นไปในทางที่ต้องการ ใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มช่วยพัฒนาเจตคติและค่านิยมจัดกิจกรรมเพื่อสร้างและพัฒนาเจตคติและค่านิยมที่ต้องการ โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือมีประสบการณ์ตรง และเมื่อผู้เรียนแสดง

ทำให้อมีเจตคติค่านิยมในทางที่ต้องการ ต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมและให้กำลังใจ จากเหตุผลข้างต้น ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ มีระดับเจตคติต่ออาชีพในท้องถิ่น สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

2.1 การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการดำเนินการตามขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล การกำหนดรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ 1) ชั้นเผชิญสถานการณ์ 2) ชั้นวิเคราะห์ 3) ชั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้สอนกับผู้เรียนสรุปแนวคิด หลักการ การกระทำ แนวปฏิบัติที่ควรยึดถือปฏิบัติ ด้วยเหตุผล และความพอใจของผู้เรียน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ บันทึกผลหลังสอน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผลความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประเมินว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553)

2.2 การนำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเตรียมการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า ได้แก่ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การเตรียมเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ และสอนตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการกิจกรรมตามลำดับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ระหว่างสอนมีการบันทึกพฤติกรรมนักเรียน ประเมินผลระหว่างเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม เมื่อสิ้นสุดการสอนมีการประเมิน สรุปผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และบันทึกผลท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (กาญจนา บุญส่ง, 2542)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1. ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการสร้างเจตคติในบางสาระการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

1.2 ครูผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาตนเองในด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ ด้วยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง

1.3 ครูผู้สอนควรเริ่มต้นทำความเข้าใจกับนักเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธื่อดำเนินการ การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้นักเรียนเข้าใจก่อนการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการดูแลสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

2.2 ควรจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนให้มากขึ้น และสามารถนำมาสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

รายการอ้างอิง

กาญจนา บุญส่ง. (2542). *หลักการสอน*. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชาติชาย ม่วงปฐม. (2558). *ทฤษฎีการสอน*. อุดร : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร.

นพมาศ อึ้งพระ. (2544). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิภาพร มาพบสุข. (2543). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

สรสสุตา เจียมจิตและคณะ. (2551). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาอุปกรณ์ประกอบ*

อาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction*. England: Longman.